

KÄSKKIRI

23.03.2026 nr 1.1-1/26/15

Haiglate ja kiirabibrigaadi pidajate koolituste ja õppuste korraldamisele ja läbiviimisele esitatavad nõuded ja toetamise tingimused

Terviseameti ülesanne on viia ellu tervist kaitsva ja parendava elukeskkonna kujundamisele suunatud ning kvaliteetsele tervisekaitse- ja tervishoiuteenusele orienteeritud rahvastiku tervise poliitikat tervishoiusüsteemi kriisideks toimepidevuse tegevusvaldkonnas, sealhulgas tervishoiuteenuse kui elutähtsa teenuse hädaolukordadeks ja riigikaitseks valmistumise korraldamisel.

Tulenevalt eelnevast ja lähtudes tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 52 lõike 1 punktist 7, hädaolukorra seaduse § 18 lõigetest 1, 2 ja 5 ning § 38 lõike 3 punktidest 7 ja 7³ ning tervise- ja tööministri 27.12.2022 määruse nr 96 „Tervisameti põhimäärus“ § 6 lõike 1 punkti 6 ja § 11 lõike 3 punkti 12 alusel ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20.12.2018 määruse nr 119 „Kiirabi, haiglate, pääste- ja politseiasutuste, Kaitseväe ning Terviseameti kiirabialase koostöö kord“ § 7 lõikega 6 ja Terviseameti peadirektori asetäitja peadirektori ülesannetes 21.07.2025 käskkirjaga nr 1.1-1/25/49 „Kiirabi välijuhtide arv, vastutuspiirkonnad, nõuded varustusele ning töökord“,

kinnitan haiglavõrgu arengukava haigla (edaspidi haigla) ja kiirabibrigaadi pidaja koolituste ja õppuste läbiviimisele ja korraldamisele esitatavad nõuded ning toetamise tingimused järgmiselt:

1. Käskkirja reguleerimis- ja kohaldamisala

1.1. Koolitusteks loetakse antud käskkirja raames koolitused „Suurõnnetuse meditsiinilise juhtimise ja toe korraldamine“, „Traumahaige esmane käsitus Eestis“, „Välijuhi väljaõppekursus“, „Traumahaige käsitus arstidele“, „Traumahaige käsitus õdedele“, „Traumahaige kirurgilised sekkumised“, „Traumahaige lõplik ravi kirurgidele“, „Traumahaige lõplik ravi anestezioloogidele“.

1.2. Õppusteks loetakse antud käskkirja raames riigikaitsealised, kriisireguleerimise ja toimepidevuse õppused, mida korraldatakse laiapindse riigikaitse kontseptsiooni raames.

1.3. Käskkirjaga kehtestatud koolituste ja õppuste läbiviimise ning toetamise tingimused kehtivad haiglale ja kiirabibrigaadi pidajale, mis on tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja hädaolukorra seaduse tähenduses elutähtsa teenuse osutajad.

2. Toetatavad koolitused ja nende eesmärgid

2.1. Koolitust „Suurõnnetuse meditsiinilise juhtimise ja toe korraldamine“ haiglaeelselt (ingl k „Major Incident Medical Management and Support- The practical approach at the Scene“; edaspidi MIMMS) korraldab vastavalt Kaitseväe Akadeemia (edaspidi KVA) poolt kooskõlastatud õppekavale ning

Advanced Life Support Group (ALSG) litsentseeritud metoodikale KVA koostöös Terviseametiga või muu asutus, kellel on KVAs väljaõppe saanud instruktor.

2.2. Koolitust „Suurõnnetuse meditsiinilise juhtimise ja toe korraldamise koolitus“ haiglas (ingl k „Hospital MIMMS“ ehk „Major Incident Medical Management and Support (The practical approach at the Hospital)“) (edaspidi HMIMMS) korraldab vastavalt KVA poolt kooskõlastatud õppekavale ning *Advanced Life Support Group (ALSG)* litsentseeritud metoodikale KVA koostöös Terviseametiga või muu asutus, kellel on KVAs väljaõppe saanud instruktor.

2.3. MIMMSi ja HMIMMSi eesmärk on suurõnnetusest põhjustatud masskannatanutega situatsioonis käitumise ning sündmuse juhtimise oskuste õpetamine haiglaeelses ja haiglaetapis.

2.4. Koolitust „Traumahaige esmane käsitus Eestis“ (edaspidi TEKE) korraldab vastavalt KVA poolt kooskõlastatud õppekavale KVA koostöös Terviseametiga või muu asutus, kellel on KVAs väljaõppe saanud instruktor.

2.5. TEKE eesmärk on tervishoiutöötajate traumahaige käsitlemisega seotud teadmiste ja oskuste õpetamine ning täiendamine nii haiglaeelses kui ka haiglaetapis.

2.6. Koolitust „Traumahaige käsitus arstidele“ (ingl k „Advanced Trauma Life Support“) (edaspidi ATLS) ja „Traumahaige kirurgilised sekkumised“ (ingl k „Advanced Surgical Skills for Exposure in Trauma“) (edaspidi ASSET) korraldab pädev asutus või asutused vastavalt Eestis kehtivatele nõuetele ja Ameerika Kirurgide Liidu (ingl k American College of Surgeons) standarditele. Koolitus „Traumahaige käsitus õdedele“ (ingl k „Advanced Trauma Care for Nurses“) (edaspidi ATCN) toimub ühendkursusena ATLS koolitusega ning seda korraldab Tallinna Tervishoiu Kõrgkool.

2.7. Koolitust „Traumahaige lõplik ravi kirurgidele“ (ingl k „Definitive Surgical Trauma Care Course“) (edaspidi DSTC) ja „Traumahaige lõplik ravi anestezioloogidele“ (ingl k „Definitive Anesthetic Trauma Care“) (edaspidi DATC) korraldab pädev asutus või asutused vastavalt Eestis kehtivatele nõuetele ja Rahvusvahelise traumakirurgia ja intensiivravi assotsiatsiooni (ingl k The International Association for Trauma Surgery and Intensive Care (IATSIC) standarditele.

2.8. Traumahaige käsitlemise koolituste eesmärk on tervishoiutöötajate traumahaige käsitlemisega seotud teadmiste ja oskuste õpetamine ning täiendamine nii haiglaeelses kui ka haiglaetapis.

2.9. Kiirabi väljuhi väljaõppekursust korraldab asutus, kes omab kursuse läbiviimiseks Terviseameti poolt kooskõlastatud vastavat õppekava. Kursus viiakse läbi nimetatud õppekava alusel.

2.10. Kiirabi väljuhi väljaõppekursuse eesmärk on tagada väljuhi vastutuspriirkonnas ööpäevaringselt kiirabispetsiifiline ja täiendav operatiivne juhtimine suures mahus kiirabi vajavatel sündmustel.

3. Asutuse koolituste kava ja koondkava

3.1. Kiirabibrigaadi pidaja ja haigla esitab Terviseametile järgneva aasta koolitustel osalemise kohta asutuse koolituste kava käskkirja lisas 1 toodud vormil hiljemalt jooksva aasta 15. novembriks.

3.2. Asutuste koolituste kavade põhjal koostab Terviseamet iga-aastaselt koolituste koondkava, kuhu kantakse kiirabibrigaadi pidajate ja haiglate korraldatavad ning nende poolt osaletavad koolitused konkreetsel aastal.

3.3. Asutuse koolituste kavas muudatuste tegemisel (sh täiendavate koolituste soovi korral aasta keskel) esitab haigla ja kiirabibrigaadi pidaja Terviseametile esimesel võimalusel peale muudatuste tegemisest uue asutuse koolituste kava.

4. Koolituste toetuse määramine ja väljamaksmine

4.1. Haigla ja kiirabibrigaadi pidaja poolt koolituste kavas toodud koolituste koolituskulusid toetatakse vastavalt Terviseameti poolt kalendriaasta kohta kehtestatud toetuste piirmääradele vastava piirsumma ulatuses. Piirmäärad ja piirsummad kehtestatakse kalendriaasta kohta hiljemalt jooksva aasta esimese kvartali jooksul. Sõltuvalt haigla ja kiirabibrigaadi pidaja poolt koolituste kavas muudatuste tegemisest ja nendest teavitamisest punkti 3.3 kohaselt võib Terviseamet vastavad korrektuurid teha kalendriaasta piirsummade kalendriaasta III kvartalis.

4.2. Toetuse saamise eelduseks on asutuse koolituste kava esitamine lisas 1 toodud vormil ning muu asutuse poolt läbiviidava MIMMS, HMIMMS, TEKE, ATLS, ATCN, DSTC+DATC, ASSET koolituste ja kiirabi väljuhi väljaõppekursuse puhul digitaalselt allkirjastatud kuluaruande esitamine lisas 2 toodud vormil. Kiirabi väljuhi väljaõppekursuse puhul on toetuse saamise eelduseks ka enne koolituse toimumist osalejate arvu kooskõlastamine Terviseametiga.

4.3. KVA poolt läbiviidava MIMMS, HMIMMS ja TEKE koolituse järgselt esitab KVA Terviseametile aruande, mis sisaldab vastava haigla ja kiirabibrigaadi pidaja poolt koolitusel osalenud töötajate nimekirja. Terviseamet arveldab haigla ja kiirabibrigaadi pidaja töötajate MIMMS, HMIMMS ja TEKE koolituste osas otse KVAgast vastavalt Terviseameti ja KVA vahel sõlmitud koostöölepingule.

4.4. Muu asutuse poolt läbiviidava MIMMS, HMIMMS, TEKE, ATLS, ATCN, DSTC+DATC, ASSET koolituste ja kiirabi väljuhi väljaõppekursuse järgselt esitab haigla ja kiirabibrigaadi pidaja Terviseametile lisas 2 toodud vormil digitaalselt allkirjastatud koolituse kuluaruande. Kvartali jooksul toimunud koolituste kuluaruanded tuleb esitada hiljemalt kvartalile järgneva kuu 15. kuupäevaks. Terviseamet maksab koolituse toetuse välja haiglale ja kiirabibrigaadi pidajale vastavalt esitatud kuluaruandele ning Terviseameti poolt kehtestatud kalendriaasta toetuste piirmääradele.

4.5. Kiirabi väljuhi väljaõppekursusel osalemise järgselt esitab kiirabibrigaadi pidaja Terviseametile lisas 2 toodud vormil digitaalselt allkirjastatud koolituse kuluaruande. Kvartali jooksul toimunud koolituste kuluaruanded tuleb esitada hiljemalt kvartalile järgneva kuu 15. kuupäevaks. Terviseamet maksab koolituse toetuse välja kiirabibrigaadi pidajale vastavalt esitatud kuluaruandele ning Terviseameti poolt kehtestatud kalendriaasta toetuste piirmääradele.

4.6. Terviseameti nõudmisel peab kiirabibrigaadi pidaja või haigla esitama koolituse läbimist tõendava dokumendi.

5. Toetatavad õppused ja nende eesmärgid

5.1. Riigikaitse, kriisireguleerimise ja toimepidevuse õppused korraldatakse haigla ja kiirabibrigaadi pidaja poolt osutatava elutähtsa teenuse toimepidevuse häire, katkestuse või kriisiolukorra lahendamise harjutamiseks ja/või võimekuse kontrollimiseks. Riigikaitse, kriisireguleerimise ja toimepidevuse õppusi korraldab haigla ja kiirabibrigaadi pidaja või muu pädev asutus.

5.2. Riigikaitse õppuse eesmärk on tagada kiirabibrigaadi pidaja ja haigla valmisolek tegevusteks riigikaitse ülesannete täitmisel.

5.3. Kriisireguleerimise ja toimepidevuse õppuse eesmärk on tagada kiirabibrigaadi pidaja ja haigla valmisolek vältimatu abi toimepidevuse häire, katkestuse või muu kriisiolukorra kiireks ja tulemuslikuks lahendamiseks.

5.4. Riigikaitse, kriisireguleerimise ja toimepidevuse õppusel osalevad kõik sündmuse lahendamise seotud isikud ning vajadusel teised asutused. Õppusel tuleb tagada õppuse erapooletu hindamine.

5.5. Riigikaitse, kriisireguleerimise ja toimepidevuse õppus korraldatakse harjutus- või kontrollõppusena. Õppuse eesmärk ei tohi olla teadaoleva puuduse kontrollimine.

5.6. Harjutusõppuse peaesmärk on koolitada, suurendada ja/või kinnistada õppusel osalejate teadmisi ja oskusi ning harjutada koostööd sündmuse lahendamisel. Harjutusõppusel võib sündmuste kulgu olla osalejatele varasemalt tuttav.

5.7. Kontrollõppuse peaesmärk on kontrollida sündmuse lahendamise plaanide ja muude regulatsioonide sobivust, otstarbekust ning lahendamises osalevate töötajate valmisolekut. Alaesmärk on kontrollida regulatsioonide ja protseduuride teadmist, tegutsemisviisi või mõne tegevuse üle järelevalve teostamist. Õppuse käigus saadakse ülevaade, kas osaleva üksuse struktuur ja töökorraldus on õigustatud ning kas osalejate kvalifikatsioon on nõutaval tasemel. Õppust hindab ja analüüsib hindamismeeskond.

6. Õppuste planeerimise alusdokumendid

6.1. Õppuste põhifookus on toodud käskkirja lisas nr 7.

6.1.1. Õppuste täpsemad tegevussuunad lähtudes põhifookusest töötab välja Terviseamet;

6.1.2. Õppuste tegevussuundades määratakse tervishoiuvaldkonna õppuste prioriteetsed teemad ja tagatakse tervishoiuvaldkonna õppuste korraldamise kooskõla teiste kriisireguleerimise tegevustega;

6.1.3. Õppuste tegevussuunad on aluseks kiirabibrigaadi pidajale ja haiglale õppuste planeerimisel ja õppuste stsenaariumite valikul;

6.1.4. Õppuste tegevussuundade koostamisel lähtutakse hädaolukorra seaduse § 39 alusel koostatud toimepidevuse riskianalüüsist ja plaanidest, eelnevate õppuste järeldustest, toimunud sündmustest ning muudest asjakohastest analüüsist ja dokumentidest;

6.1.5. Terviseamet teavitab õppuste tegevussuundadest haiglaid ja kiirabibrigaadi pidajaid igal aastal pärast Terviseameti jooksva aasta tegevuseelarve kinnitamist.

6.2. Asutuse õppuste kava ja koondkava

6.2.1. Kiirabibrigaadi pidaja ja haigla esitab Terviseametile järgnevas aastaks planeeritud õppuste kohta asutuse õppuste kava käskkirja lisas 3 toodud vormil hiljemalt jooksva aasta 15. oktoobriks;

6.2.2. Asutuste õppuste kavade põhjal koostab Terviseamet iga-aastaselt õppuste koondkava, kuhu kantakse haiglate ja kiirabibrigaadi pidajate korraldatavad ning nende poolt osaletavad õppused konkreetsel aastal;

6.2.3. Asutuse õppuste kavas muudatuste tegemisel (sh täiendavate õppuste soovi korral aasta keskel) esitab haigla ja kiirabibrigaadi pidaja Terviseametile esimesel võimalusel muudatuste tegemisest uue asutuse õppuste kava.

6.3. Õppuse kavand

6.3.1. Hiljemalt üks kuu enne õppuste kavas märgitud õppuse toimumist esitab haigla ja kiirabibrigaadi pidaja Terviseametile käskkirja lisas 4 toodud vormil õppuse kavandi;

6.3.2. Õppuse kavandis määratakse õppuse sisu, läbiviimise korraldus ja kulude prognoos arvestades Terviseameti poolt kalendriaasta kohta kehtestatud õppuste abikõlblike kulude loetelu ja piirmäärasid;

6.3.3. Terviseamet hindab õppuse kavandi sisu ning kulude põhjendatust ja kooskõlastab või lükkab õppuse kavandi tagasi;

6.3.4. Õppuse kavandile kooskõlastuse saamise järgselt viib haigla ja kiirabibrigaadi pidaja õppuse läbi vastavalt kavandis sätestatule.

6.4. Õppuse hindamisaruanne

6.4.1. Ühe kuu jooksul pärast õppuse toimumist esitab kiirabibrigaadi pidaja ja haigla Terviseametile käskkirja lisas 5 toodud vormil õppuse hindamisaruande;

- 6.4.2. Õppuse hindamisaruandes antakse hindamisjuhi poolt hinnang õppuse eesmärgi täitmise ja õpiväljundite saavutamise kohta, tuuakse välja õppuse ettevalmistamisel või läbiviimisel tuvastatud puudused ja esitatakse ettepanekud puuduste lahendamiseks.
- 6.4.3. Hindamisaruandes:
- 6.4.3.1. nimetatakse õppuse eesmärk ning kirjeldatakse lühidalt õppuse korraldamist ja läbiviimist;
- 6.4.3.2. kirjeldatakse õppuse hindamiskorraldust, sh mida, kuidas ja mille alusel hinnati;
- 6.4.3.3. nimetatakse õppuse õpiväljundid ja antakse kirjalik hinnang õpiväljundite saavutamise kohta;
- 6.4.3.4. tuuakse välja õppusel esinenud probleemid ja tähelepanekud;
- 6.4.3.5. tuuakse välja vajadused protseduuride, regulatsioonide, juhendite koostamiseks või täiendamiseks;
- 6.4.3.6. antakse hinnang õppusel mängija rollis osalenud isikute oskuste ja teadmiste kohta;
- 6.4.3.7. antakse hinnang õppusel kasutatud varustuse ja tehniliste vahendite piisavuse ja vastavuse kohta;
- 6.4.3.8. tehakse ettepanekud õppusel tuvastatud probleemide ja vajaduste lahendamiseks;
- 6.4.3.9. vajadusel lisatakse tähelepanekud õppuse läbiviimise ja ettepanekud õppuse korralduse kohta;
- 6.4.3.10. esitatakse õppuse kulude jaotus koos selgitusega.
- 6.4.4. Terviseamet hindab õppuse hindamisaruande sisu, sh kulude põhjendatust.
- 6.4.5. Õppusel tuvastatud puudused ja ettepanekud puuduste kõrvaldamiseks, mis puudutavad otseselt õppusele kaasunud asutust, edastatakse õppuse korraldanud asutuse poolt ka kaasunud asutusele.
- 6.5. Õppusejärgne tegevuskava
- 6.5.1. Hiljemalt kolme kuu jooksul peale õppuse toimumist koostab kiirabibrigaadi pidaja ja haigla vabas vormis õppusejärgse tegevuskava ja esitab selle Terviseametile;
- 6.5.2. Õppusejärgses tegevuskavas kajastatakse hindamisaruandes kirjeldatud probleemide ja puuduste kõrvaldamiseks plaanitavate tegevuste elluviimist;
- 6.5.3. Õppusejärgses tegevuskavas sätestatakse:
- 6.5.3.1. hindamisaruandes loetletud probleemide ja puuduste kõrvaldamise ajakava;
- 6.5.3.2. probleemide ja puuduste kõrvaldamise eest vastutav struktuuriüksus või isik.
- 6.5.4. Mitme õppuse korraldamisel ühe aasta jooksul võib haigla ja kiirabibrigaadi pidaja õppusejärgseid tegevusi kirjeldada ühes tegevuskavas. Nimetatud juhul esitatakse tegevuskava Terviseametile hiljemalt kolme kuu jooksul peale viimase õppuse toimumist.
- 6.5.5. Kiirabibrigaadi pidaja ja haigla arvestab õppusejärgses tegevuskavas loetletud tegevustega asutuse tööplani ja eelarve koostamisel ning kriisireguleerimise tegevuste planeerimisel.
- 7. Õppuste toetuse määramine ja väljamaksmine**
- 7.1. Haigla ja kiirabibrigaadi pidaja õppuste kulusid toetatakse vastavalt Terviseameti poolt kalendriaasta kohta kehtestatud õppuste piirsumma ulatuses. Piirmäärad ja piirsummad kehtestatakse kalendriaasta kohta hiljemalt jooksva kalendriaasta I kvartalis. Sõltuvalt haigla ja kiirabibrigaadi pidaja poolt õppuste kavas muudatuste tegemisest ja nendest teavitamisest punkti 6.2.3 kohaselt võib Terviseamet vastavad korrektuurid kalendriaasta piirsummates teha jooksva kalendriaasta III kvartalis.
- 7.2. Toetuse saamise eelduseks on kriisireguleerimise, toimepidevuse ja riigikaitseliste õppuste kavandi esitamine käskkirja lisas 4 toodud vormil, mis on saanud Terviseameti poolt kooskõlastuse; õppuse hindamisaruande esitamine käskkirja lisas 5 toodud vormil ning digitaalselt allkirjastatud kuluaruande esitamine lisas 6 toodud vormil.
- 7.3. Õppuse kuluaruanne esitatakse Terviseametile ühe kuu jooksul peale õppuse toimumist.

7.4. Õppuse kuluaruandesse märgitakse koolituse nimetus, osaleva asutuse nimetus, toimumisaeg, toimumiskoht, osalejate arv ja ametikohad, ühiku arv, ühiku maksumus, kulud kokku, toetuse saaja nimi, pangakonto ja viitenumber ning kuluaruande koostaja nimi, ametikoht, telefoninumber ja e-posti aadress.

7.5. Õppuse toetuse suuruse määramisel võetakse aluseks õppuse kavandis esitatud kulude prognoos. Erandkorras ning igakordselt põhjendatud juhul võidakse hüvitada ka õppuste kavandis prognoositud kuludest suurem summa, kuid mitte rohkem kui Ameti poolt kehtestatud vastava kalendriaasta õppuste piirsumma.

7.6. Terviseameti nõudmisel peab kiirabibrigaadi pidaja ja haigla esitama kuludokumentide ja õppusel osalemist tõendavate dokumentide koopiad.

7.7. Terviseamet maksab õppuse toetuse välja haiglale või kiirabibrigaadi pidajale.

8. Lõppsätted

8.1. Kõik käesolevas käskkirjas käsitletud koolituste ja õppusega seotud dokumendid esitatakse Terviseametile digitaalselt allkirjastatuna aadressil info@terviseamet.ee.

8.2. Tunnistan kehtetuks Terviseameti peadirektori 30.05.2024. a käskkirja nr 1.1-1/24/32 „Kiirabibrigaadi pidaja ja haigla kriisireguleerimiseõppuse läbiviimisele ning õppuse, korraldamisele esitatavad nõuded ning õppuste rahastamise tingimused“.

8.3. Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)

Birgit Lao
peadirektor

Lisad: 1) Koolituste kava
2) Koolituse kuluaruanne
3) Õppuste kava
4) Õppuse kavand
5) Õppuse hindamisaruanne
6) Õppuse kuluaruanne
7) Õppuste põhifookused